

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/36/2017
Identifikačné číslo spisu: 1110243481
Dátum vydania rozhodnutia: 11.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1110243481.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: M. N., nar. XX. W. XXXX, bytom L., zastúpeného OK advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Bajkalská 21/A, 821 01 Bratislava, IČO: 47 242 884, proti žalovanému: JUDr. Eduard Věterník, so sídlom Svätoplukova 31, 821 08 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Technické služby - Čistenie, spol. s r.o., v konkurze, so sídlom Svätoplukova 31, 821 08 Bratislava, IČO: 31 362 061, zastúpeného Mgr. Adamom Porubským, advokátom, so sídlom Svätoplukova 31, 821 08 Bratislava, o určenie právneho dôvodu a výšky popretej pohľadávky, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 2Cbi/94/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. novembra 2016, č. k. 2CoKR/35/2015-212, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) označeným rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 21. októbra 2014, č. k. 2Cbi/94/2010-164 tak, že určil, že pohľadávka žalobcu voči úpadcovi v konkurznom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4K/21/2010 je zistená vo výške 1 712,12 eur a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol odvolací súd tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie nemal pri výpočte priemerného zárobku zohľadniť náhradu mzdy za dovolenku v rozhodujúcom období, pretože podľa § 118 ods. 2 Zákonníka práce mzdou je peňažné plnenie alebo plnenie peňažnej hodnoty poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu. Za mzdu sa nepovažuje náhrada mzdy, odstupné, odchodné. Jedná sa teda len o mzdu za dni, keď zamestnanec pracoval. Pod pojmom mzda zúčtovaná zamestnancovi na výplatu v rozhodujúcom období sa vždy rozumie mzda pred zrazením preddavku na daň, preddavku na zdravotné poistenie a sociálne poistenie v rozhodujúcom období. Naopak za náhradu mzdy sa nepovažuje plnenie poskytované v súvislosti so zamestnaním podľa iných ustanovení Zákonníka práce alebo podľa osobitných predpisov. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že pohľadávka žalobcu je oprávnená v časti 742,85 eur ako neuhradená mzda za mesiac 06/2009, v časti 729,87 eur ako neuhradená mzda za mesiac 07/2009,

náhrada mzdy podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce pri okamžitom skončení pracovného pomeru vo výške 1 670,40 eur. Pri výpočte náhrady mzdy odvolací súd vychádzal z mzdového listu za rok 2009 (rozhodujúcim obdobím bol 1. kalendárny štvrtrok), pričom nezohľadnil náhradu mzdy za dovolenku. V januári 2009 bola mzda žalobcu 727,29 eur, vo februári 2009 bola mzda žalobcu 903,70 eur a v marci 2009 bola mzda žalobcu 826,09 eur. Spolu mzda predstavovala sumu 2 457,08 eur a 512 odpracovaných hodín, teda na jednu hodinu pripadá 4,80 eur a priemerný mesačný zárobok sumu 835,20 eur (za dva mesiace je to 1 670,40 eur). Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezohľadnil garančnú dávku 591,- eur a zálohy vo výške 840,- eur. Vzhľadom na to dospel odvolací súd k záveru, že pohľadávka žalobcu je oprávnená vo výške 1 712,12 eur.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 17. februára 2017 dovolanie, ktorým navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že určí, že pohľadávka žalobcu voči úpadcovi v konkurznom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4K/21/2010 je zistená vo výške 41,72 eur a vo zvyšku žalobu zamietne. Prípustnosť dovolania je podľa žalovaného daná ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a odôvodnil ho tým, že odvolací súd sa pri vyriešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

3. Žalovaný uviedol, že žalobca si uplatnil do konkurzného konania pohľadávku vo výške 1 910,76 eur a ako právny dôvod vzniku pohľadávky uviedol v prihláške „odstupné pri skončení pracovného pomeru“. V rozhodovanej veci došlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru a nárok na odstupné nemohol žalobcovi vzniknúť, keďže mu prislúcha nárok na náhradu mzdy podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce. Konkurzný veriteľ sa môže domáhať určenia svojho práva proti správcovi, ktorý pohľadávku poprel len z dôvodu uvedeného v prihláške. Podľa dovolateľa si žalobca prihlásil pohľadávku nesprávne, keďže titul právneho dôvodu nebol preukázaný, v tejto časti mal odvolací súd žalobu zamietnuť. Odvolací súd postupoval v rozpore s ustanovením § 32 ods. 6 ZKR, keď vyhodnotil, že žalobca si prihláškou č. 3 riadne uplatnil svoju pohľadávku na náhradu mzdy podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce, napriek tomu, že žalobca takýto právny dôvod vzniku pohľadávky v prihláške neuviedol. Postup odvolacieho súdu je tak odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že ak sa v žalobe o určenie pravosti, výšky a poradia pohľadávky konkurzný veriteľ dovoláva iného právneho dôvodu, ako uviedol v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní, súd žalobu zamietne, pričom poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 12. mája 2000, sp. zn. 1Obo/294/1999 a z 12. novembra 2008, sp. zn. 2Obo/38/2008. Dovolateľ zastáva názor, že v tom, že odvolací súd považoval za zistenú pohľadávku žalobu, ktorá vznikla na základe iného právneho dôvodu, než aký v prihláške pohľadávky uviedol žalobca, sa pri vyriešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím je založená prípustnosť dovolania. Žalovaný zároveň uviedol, že nárok na odstupné podľa § 76 Zákonníka práce nie je možné stotožňovať s nárokom na náhradu mzdy podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce. Preto odvolací súd napriek správny skutkovým zisteniam dospel k nesprávnemu právnenému záveru o riadnom uplatnení pohľadávky na náhradu mzdy žalobcom, ktorú následne určil v incidenčnom konaní za zistenú.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení z 30. mája 2017 navrhol dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu považuje v celom rozsahu za vecne správne a súladné s platnou právnou úpravou.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

7. V zmysle ustanovenia § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

8. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

9. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 21).

9.1. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, d) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 22).

9.2. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016).

9.3. V uznesení z 8. júna 2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017 zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolať je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu 26. septembra 2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

9.4. V prípade dovolania, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., sa predpokladá, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ preto musí v dovolaní uviesť, ktoré konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu vo svojom rozhodnutí nerespektoval odvolací súd (k tomu vid' uznesenia najvyššieho súdu z 28. septembra 2017, sp. zn. 7Cdo/140/2017, bod 11; z 31. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017, bod 11 a z 29. novembra 2017, sp. zn. 6Cdo/182/2017, bod 10).

10. Vychádzajúc z vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom pri vymedzení dovolacieho dôvodu v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a zároveň ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/, musí dovolateľ špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu s uvedením konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, v opačnom prípade dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

11. V rozhodovanej veci dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného neobsahuje vyššie uvedené zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu (vid' bod 10 vyššie), ktoré bolo ustálené rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Dovolateľ totiž vo svojom dovolaní neuviedol konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu tvoriace jeho ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej sa mal podľa jeho názoru v posudzovanej otázke odvolací súd odkloniť. V dovolaní síce uviedol dve rozhodnutia vydané najvyšším súdom (rozsudky sp. zn. 1Obo/294/1999 a sp. zn. 2Obo/38/2008), avšak uvedené rozhodnutia nepredstavujú rozhodnutia dovolacieho súdu, pričom prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p. je viazaná výlučne na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a nie na všetky rozhodnutia najvyššieho súdu.

12. Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu už v uznesení z 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016 uviedol, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. je viazaný na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho a má sa ním zabezpečiť jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, čím sa zvyšuje právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby sa dovolateľ, ktorý chce odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uplatniť ako dovolací dôvod, oboznámil s predmetným rozhodnutím dovolacieho súdu ako celkom. Uvedené má naplňať inštitút povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní (§ 429 ods. 1 C. s. p.), nakoľko zákon predpokladá, že advokát je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva aj z čl. 11 ods. 3 základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, že advokát ako osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním, ktorý sa verejne hlási k určitej profesii, sa považuje za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. V obchodných veciach je najvyšší súd nielen dovolacím súdom, ale vo veciach, v ktorých rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj súdom odvolacím. Pokiaľ chce dovolateľ odkazovať na predchádzajúce rozhodnutie (rozhodnutia) najvyššieho súdu, nepostačuje, aby účelovo vybral z kontextu odôvodnenia rozhodnutia jednu vetu bez oboznámenia sa s jeho celým odôvodnením. Odkazovaním na rozhodnutie odvolacieho súdu je zrejmé, že v predmetnej veci, kde žalovaný je advokátom, ktorý bol v dovolacom konaní zastúpený advokátom, nepostupoval dovolateľ s odbornými znalosťami a schopnosťami, ktoré od osoby advokáta vyžaduje zákon (vid' body 52 a 53 uvedeného rozhodnutia).

12.1. Citovaný záver je pritom plne aplikovaný aj v rozhodovanej veci, keďže dovolateľ vykonávajúci prax advokáta, ktorý bol v dovolacom konaní zastúpený advokátom, vo svojom dovolaní neodkazoval na rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho (Obdo, resp. ObdoV), ale na rozsudky, ktoré vydal najvyšší súd ako súd odvolací (Obo). Preto dovolací súd konštatuje, že žalovaný vo svojom dovolaní neoznačil rozhodnutia vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd v rozhodnutiach. Z tohto dôvodu

nebol žalovaným vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p. Absenciu takej náležitosti považuje zákon za dôvod pre odmietnutie dovolania.

13. Najvyšší súd konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. dovolanie žalovaného odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.